

Biståndets positiva effekter

En diskussions- och analysövning om jämställdhetsarbete

Fördjupningsövning

Verktyg: Openaid.se och Sida.se

Målgrupp: Gymnasieelever, men kan också med fördel anpassas till andra elevgrupper.

Syfte: Eleverna diskuterar och reflekterar över jämställdhetsfrågan som är både aktuell och engagerande. Dessutom analyseras kopplingar som finns mellan jämställdhet, hållbar utveckling och inkluderande, fredliga samhällen i biståndssammanhang.

Mål: Målet med den här övningen är att fördjupa sina kunskaper om internationellt bistånd och dess positiva effekter utifrån folkets röster från olika länder, samt utveckla färdigheter såsom empati och medkänsla för sina medmänniskor.

Tidsåtgång: 3 lektioner

Koppling till styrdokumentet: I styrdokumentet för gymnasieskolan, **Läroplan för gymnasieskolan 2025 (GY25)** och ämnesplanerna, nämns svenskt bistånd, internationalisering och globala perspektiv som en del av utbildningens värdegrund och uppdrag. Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor

Läroplanens inledande delar i gymnasieskolans uppdrag: Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.

Koppling till Sidas strategi: För Sida är jämställdhet en prioriterad fråga och den genomsyrar allt bistånd. Jämställdhet är ett av 17 prioriterade, tematiska områden för Sida.

Läs om Sidas arbete med jämställdhet på Openaid här:
[Jämställdhet | Openaid](#)

Metod och material: Gruppdiskussion, problembaserat lärande, analys och reflektion, vox populi – röster från verkligheten ur ett jämförande perspektiv.

www.openaid.se och www.sida.se är trovärdiga och användbara källor för detta arbete. Openaid är ett fönster in i insatshanteringen och ett utmärkt exempel på svensk transparens. Openaid är öppen data om det svenska biståndet och en ständigt uppdaterad översikt över alla kostnader och alla globala insatser som svenska skattemedel går till.

LÄRARHANDLEDNING INTRODUKTION

Övningen består av två berättelser, en från Bolivia och en från DR Kongo. Till båda texter finns både förståelse-, analys- och diskussion/reflektionsfrågor, samt en fördjupande del om det svenska biståndet och utvecklingssamarbetet med respektive samarbetsland.

I slutet av övningen finns det fördjupande frågor om bistånd som är baserade på berättelserna från Bolivia och DR Kongo och med utgångspunkt i jämställdhet, hållbar utveckling och inkluderande, fredliga samhällen i biståndssammanhang. Dessa frågor knyter ihop hela övningen och ger en djupare förståelse i övningens centrala teman.

Läraren kan välja att arbeta med en eller båda texter eller dela upp gruppen så att den ena gruppen arbetar med den första och den andra gruppen, med den andra texten. I så fall avslutas övningen med stordiskussion baserad på fördjupande frågor i slutet av övningen.

Text 1

Läs först om Sidas samlade insatser i Bolivia på Openaid där följande sida ger en god överblick:

[Utforska biståndet - 2 filter valda | Openaid](#)

Läs nu igenom texten från Bolivia på www.sida.se.

[I Bolivia går jämställdhet och stärkt produktion hand i hand | Sida](#)

Frågor till texten:

FÖRSTÅELSEFRÅGOR:

- a. Vilket är huvudsyftet med programmet som Sida stödjer i Bolivia?
- b. Vilken organisation driver programmet som stöds av Sida och hur många familjeföretag deltar i programmet?
- c. Programmet har tillhandahållit en del tekniska hjälpmedel som har hjälpt familjerna att förbättra sina jordbruksmetoder. Vilka hjälpmedel har de fått och varför är de viktiga för jordbrukarna i den regionen?
- d. Hur har programmet ändrat synen på könsrollerna både i Marias familj och i byn?
- e. Hur har programmet med fokus på jämställdhet, förändrat produktionen och dess kvalitet?
- f. Genom olika typer av workshoppar och utbildningsinsatser har den traditionella synen på kvinnans roll i samhället Corma förändrats. Hur har workshoparna bidragit till den förändringen?

ANALYSFRÅGOR:

- a. Varför tror du att ökad jämställdhet med ömsesidig respekt och delat ansvar mellan makarna, samt sociala frågor som att minska våld i hemmet, kan bidra till ökad produktion och bättre kvalité inom jordbruks-produktionen?
- b. Vad tror du att det betyder för en by som Corma att kvinnorna blir mer delaktiga och inkluderade i beslutsfattandet?
- c. Vilka är de viktigaste resultaten/effekterna av detta program?

DISKUSSIONS- OCH REFLEKTIONSFRÅGOR:

- a. Gå till www.openaid.se
Finns det fler liknande program i andra länder som Sida har ett utvecklingssamarbete med? Kan man använda erfarenheterna från detta program med fokus på jämställdhet och hållbarhet till att gynna jordbruks-samhällen i andra delar av världen?
- b. Vilka utmaningar tror du kan uppstå när traditionella könsroller förändras i en mansdominerad kultur? Skulle resultatet ha varit annorlunda om bara män hade deltagit i programmet? Varför/varför inte?
- c. I texten säger Maria bland annat att hon aldrig ens kunde föreställa sig att uppleva en sådan förändring. Hon känner sig "stolt, lycklig och stark" över att bidra till familjens produktion. Varför tror du att den känslan är viktig för motivationen i projektet? Är den viktig för dig? Varför/varför inte?

FÖRDJUPAD KUNSKAP OM BOLIVIA OCH DET SVENSKA BISTÅNDET

Sök på Bolivia på: www.openaid.se

1. Hur stort har det svenska biståndet till Bolivia varit genom åren?
2. Sverige genom Sida har genom åren stöttat 608 insatser i Bolivia. Ta reda på några av dem. Vilka får mest pengar och varför tror du att det är så?
3. Reflektera vidare över hur de svenska skattepengarna bidrar till ökad jämställdhet, inkluderande och fredliga samhällen, god hälsa för alla, god utbildning för alla i Bolivia. Utgå från de 17 målen för hållbar utveckling och hitta exempel på det bland de 608 projekten som Sverige har stöttat genom åren.

Text 2

Läs först om Sidas samlade insatser i DR Kongo på Openaid där följande sida ger en god överblick:

[Utforska biståndet - 2 filter valda | Openaid](#)

Läs nu igenom texten från DR Kongo på www.sida.se

[Kvinnor som handlar bidrar till fred mellan grannländer | Sida](#)

FÖRSTÅELSEFRÅGOR:

- a. Vilken organisation som stöttas av Sida stödjer detta freds- och handelsperspektiv?
- b. Vilka länder deltar? Hur många handlare deltar totalt och hur många av dem är kvinnor?
- c. På vilket sätt har relationen mellan handlarna och personalen utvecklats och varför har det blivit så?
- d. På vilket sätt har den omfattande handeln mellan länderna bidragit till en minskning av konflikten och hjälpt till att bygga hållbar fred?

ANALYSFRÅGOR:

- a. Varför tror du att jämställdhetsfokus är så starkt i detta projekt, det vill säga varför stödjer man just kvinnliga entreprenörer i regionen?
- b. Hur har dialoggrupperna bidragit till att synen på de traditionella könsrollerna ändras?
- c. Även i det här projektet var det starkt fokus på utbildning. På vilket sätt stärker det kvinnors inflytande i samhället?
- d. Vilka är de viktigaste resultaten/effekterna av detta projekt?

DISKUSSIONS- OCH REFLEKTIONSFRÅGOR:

- a. Gå till www.openaid.se Finns det fler liknande program i andra länder som Sida har ett utvecklingssamarbete med? Kan man använda erfarenheterna från detta program med fokus på jämställdhet och hållbara samhällen till att gynna andra regioner i andra delar av världen?
- b. Vilka utmaningar tror du kan uppstå i andra regioner med liknande konflikthistoria? Finns det då andra sätt att använda sig av för att bygga fred mellan dessa samhällen?
- c. I texten säger Jaqueline att hon känner sig "våldigt stolt över att bidra till social sammanhållning" för sitt folk. Är den känslan en motiverande faktor i projektet? Varför/varför inte?

FÖRDJUPAD KUNSKAP OM DR KONGO OCH DET SVENSKA BISTÅNDET

Sök på DRK på: www.openaid.se

1. Hur stort har det svenska biståndet till DR Kongo och hur många insatser finns det?

2. Sverige genom Sida stödjer 95 olika insatser i DR Kongo. Ta reda på några av dem. Vilka får mest pengar? Varför tror du att det är så?
3. Reflektera vidare över hur de svenska skattepengarna bidrar till ökad jämställdhet, inkluderande och fredliga samhällen, god hälsa för alla, god utbildning för alla i Bolivia. Utgå från de 17 målen för hållbar utveckling och hitta exempel på det bland de 95 projekten.

FÖRDJUPANDE FRÅGOR OM BISTÅND

Utgå från dessa två berättelser med utgångspunkt i jämställdhet, hållbar utveckling och inkluderande, fredliga samhällen.

1. Med utgångspunkt i de två texterna samt Openaid, resonera kring hur bistånd bidrog till att skapa mer jämställda samhällen i Bolivia och DR Kongo/Rwanda/Burundi.
2. Vilka ekonomiska och sociala fördelar (effekter) kan vi se på längre sikt i dessa samhällen och med hjälp av biståndet?
3. Dessa två biståndsprojekt var framgångsrika. Hur kan de inspirera till liknande projekt i andra delar av världen?
4. Hur har Sverige genom Sida bidragit till mer jämställda och ekonomiskt hållbara samhällen?